

MØDRE MED SYMPTOMER PÅ LUFTVEISINFEKSJON OG/ELLER PÅVIST COVID-19-INFEKSJON: AMMING OG SMITTEFOREBYGGENDE TILTAK

Anbefalingene er utarbeidet av Nasjonal kompetansetjeneste for amming og Helsedirektoratet, i samarbeid med Folkehelseinstituttet og Norsk barnelegeforening. Rådene er basert på en midlertidig retningslinje fra Verdens helseorganisasjon publisert 13. mars 2020 (1), og oppdaterte råd fra Folkehelseinstituttet per 20. mars 2020.

Ina Landau Aasen, Anne Bærug, Beate Fossum Løland (NKA), Gry Hay (Helsedirektoratet) og Margrethe Greve-Isdahl (FHI).

Det er rapportert om relativt få spedbarn med bekreftet covid-19-infeksjon, og datagrunnlaget er derfor begrenset. De som har vært rapportert, har hatt mildt sykdomsforløp. Det er ikke dokumentert smitte fra mor til barn, og det er heller ikke påvist virus i morsmelk.

Amming beskytter barnet mot sykdom den første tiden etter fødsel og videre gjennom spedbarnsalder og barndom. Den beskyttende effekten er særlig sterk mot infeksjonssykdommer gjennom direkte overføring av antistoffer og andre infeksjonsbeskyttende faktorer, samt gjennom morsmelkens viktige innvirkning på utvikling og modning av immunsystemet.

De vanlige rådene for amming bør følges, som gitt i [Nasjonal faglig retningslinje for spedbarnsernæring](#) og [Nasjonal faglig retningslinje for barselomsorgen](#). Ammeveiledning og psykososial støtte bør gis til alle nybakte foreldre, uavhengig av mistenkt eller bekreftet covid-19-smitte hos mødre eller barn.

[Folkehelseinstituttets smitteforebyggende tiltak](#) bør følges.

Oppdaterte råd for helsetjenesten om covid-19-infeksjon er gitt av Helsedirektoratet i [Koronavirus - beslutninger og anbefalinger](#) og [Råd om prioritering av helsehjelp i Norge under koronakrisen](#).

- ✓ **Friske mødre uten symptomer på luftveisinfeksjon og/eller påvist covid-19-infeksjon** skal gis de vanlige rådene om amming/spedbarnsernæring.
- ✓ **Mødre med luftveisinfeksjon og/eller påvist covid-19-infeksjon** skal gis de vanlige rådene om amming/spedbarnsernæring, men de skal også gis noen særskilte smitteforebyggende råd, i tillegg til de generelle rådene for befolkningen:
 - Det bør praktiseres god håndhygiene ved all nærkontakt med barnet. Mor bør alltid vaske hender grundig før amming.
 - Mor bør unngå å ta på brystene, på samme måte som man ikke skal ta seg til ansiktet, for å unngå å overføre smitte fra hender til brystet (og deretter til barnet). Ved behov kan brystene vaskes med såpe og vann; sprit bør ikke anvendes.
 - Mor bør unngå situasjoner hvor hun hoster eller nyser rett på barnet, for eksempel ved å holde litt avstand utenom amming. Hvis mor hoster eller nyser mens hun ammer, bør hun hoste/nyse bort fra barnet og i papirlommetørklær som kastes.

- Det bør gjennomføres rutinemessig rengjøring/husvask og vask og desinfisering av overflater som mor har vært i kontakt med, inkludert dørhåndtak, mobiltelefoner mm.
- ✓ **På sykehuset** (ved luftveisinfeksjon og/eller påvist covid-19-infeksjon):
- **Frisk nyfødt, lite syk mor:** Friske nyfødte isoleres sammen med mor etter fødsel (2), og råd om amming gis i tråd med gjeldende retningslinjer. Mor som ammer skal praktisere anbefalte smitteforebyggende tiltak også under mating av barnet. Munnbind bør brukes ved luftveissymptomer i tråd med råd fra helsepersonell, når mor er nær barnet.
 - **Frisk nyfødt, alvorlig syk mor:** Dersom mor med covid-19-infeksjon er alvorlig syk eller har andre komplikasjoner som hindrer henne fra å ha omsorg for sitt barn eller hindrer henne i å amme direkte fra brystet, bør hun oppmuntres og støttes til å pumpe eller håndmelke og gi melken til barnet. Samtidig bør anbefalte smitteforebyggende tiltak praktiseres. Det bør tilstrebes at barnet isoleres sammen med medforelder eller et annet familiemedlem.
- ✓ **Hjemme** (ved luftveisinfeksjon og/eller påvist covid-19-infeksjon):
- Foreldre bør gis de vanlige rådene om amming og spedbarnsernæring og samtidig gis råd om å følge de generelle smitteforebyggende tiltakene og særskilte smitteforebyggende råd i forbindelse med amming.
 - Det anbefales ikke å bruke munnbind i hjemmet med mindre det har blitt anbefalt av helsepersonell i helt spesielle situasjoner med særlig sårbare mødre/barn.
 - Barnet kan fritt få nærhet av andre asymptomatiske personer i husholdningen.

Referanser:

1. WHO. Clinical management of severe acute respiratory infection (SARI) when COVID-19 disease is suspected. Interim guidance 13 March 2020. [https://www.who.int/publications-detail/clinical-management-of-severe-acute-respiratory-infection-when-novel-coronavirus-\(ncov\)-infection-is-suspected](https://www.who.int/publications-detail/clinical-management-of-severe-acute-respiratory-infection-when-novel-coronavirus-(ncov)-infection-is-suspected)
2. Norsk barnelegeforening. Rutiner for håndtering av barn av fødekvinne med påvist /mulig covid-19 infeksjon V-2. <https://www.legeforeningen.no/foreningsledd/fagmed/norsk-barnelegeforening/veiledere/informasjon-veiledere-og-prosedyrer-for-barn-og-covid-19/>
3. Norsk gynekologisk forening. Råd for håndtering av gravide med påvist/mulig CoVid19-infeksjon (koronavirus) <https://www.legeforeningen.no/foreningsledd/fagmed/norsk-gynekologisk-forening/veiledere/svangerskap-covid19/>